HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

11 septembrie 2019 * [i]

„Trimitere preliminară – Sectorul laptelui și al produselor lactate – Cote – Prelevare suplimentară – Regulamentul (CEE) nr. 3950/92 – Articolul 2 – Colectarea prelevării de către cumpărător – Livrări care depășesc cantitatea de referință aflată la dispoziția producătorului – Sumă din prețul laptelui – Aplicare obligatorie a unei rețineri – Restituirea sumei aferente prelevării excedentare – Regulamentul (CE) nr. 1392/2001 – Articolul 9 – Cumpărător – Nerespectarea obligației de a efectua prelevarea suplimentară – Producători – Nerespectarea obligației de plată lunară – Protecția încrederii legitime”

În cauza C-46/18

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Consiglio di Stato (Consiliul de Stat, Italia), prin decizia din 21 noiembrie 2017, primită de Curte la 25 ianuarie 2018, în procedura

Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl,

S.s. Franco e Maurizio Artuso,

Claudio Matteazzi,

Roberto Tellatin,

Sebastiano Bolzon,

împotriva

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA),

Regione Veneto,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Arabadjiev, președinte de cameră, domnii L. Bay Larsen (raportor) și C. Vajda, judecători,

avocat general: domnul M. Bobek,

grefier: domnul R. Schiano, administrator,

* Limba de procedură: italiana.

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 17 ianuarie 2019,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl, S.s. Franco e Maurizio Artuso, C. Matteazzi și R. Tellatin, de M. Aldegheri, avvocatessa;

– pentru S. Bolzon, de M. Aldegheri și de E. Ermondi, avvocati;

– pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de P. Gentili, avvocato dello Stato;

– pentru Comisia Europeană, de F. Moro și de D. Bianchi, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 14 martie 2019,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 din Regulamentul (CEE) nr. 3950/92 al Consiliului din 28 decembrie 1992 de stabilire a unei prelevări suplimentare în sectorul laptelui și al produselor lactate (JO L 405, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1256/1999 al Consiliului din 17 mai 1999 (JO 1999, L 160, p. 73) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 3950/92”), precum și a articolului 9 din Regulamentul (CE) nr. 1392/2001 al Comisiei din 9 iulie 2001 de stabilire a normele de aplicare a Regulamentului nr. 3950/92 (JO 2001, L 187, p. 19).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl (denumită în continuare „primul cumpărător”), societate cooperativă cu răspundere limitată de drept italian, precum și S.s. Franco e Maurizio Artuso, domnii, Claudio Matteazzi, Roberto Tellatin și Sebastiano Bolzon, producători de lapte italieni, pe de o parte, și Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA) [Agenția pentru acordarea de ajutoare în sectorul agricol, (AGEA), Italia] și Regione Veneto (Regiunea Veneto, Italia), pe de altă parte, în legătură cu cotele pentru produsele lactate și prelevarea suplimentară pentru perioada de comercializare a laptelui și a produselor lactate cuprinsă între 1 aprilie 2003 și 31 martie 2004 (denumită în continuare „perioada de referință”)

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul nr. 3950/92

3 Al șaselea și al optulea considerent ale Regulamentului nr. 3950/92 au următorul cuprins:

„[Î]ntrucât, dacă se depășește oricare dintre cantitățile globale garantate, consecințele pentru statele membre constau în faptul că producătorii care au contribuit la această depășire trebuie să plătească prelevarea; […]

[…]

întrucât, pentru a se evita întârzierile mari, la fel ca în trecut, în colectarea și în plata prelevării, care sunt incompatibile cu obiectivul sistemului, este necesar să se stabilească că cumpărătorului, care este cel mai în măsură să efectueze operațiunile necesare, îi revine obligația de plată a prelevării și să i se asigure modalitățile de a asigura perceperea acesteia de la producătorii care o datorează” [traducere neoficială]

4 Articolul 1 din acest regulament prevede:

„Pentru opt noi perioade consecutive de douăsprezece luni, începând cu 1 aprilie 2000, producătorii de lapte de vacă plătesc o prelevare suplimentară pentru cantitățile de lapte sau de echivalent-lapte livrate unui cumpărător sau vândute direct pentru consum pe perioada respectivă de douăsprezece luni și care depășesc o cantitate care urmează să fie stabilită.

[…]” [traducere neoficială]

5 Articolul 2 din regulamentul menționat prevede:

„(1) Prelevarea se plătește pentru toate cantitățile de lapte sau de produse lactate comercializate în această perioadă de douăsprezece luni care depășesc cantitățile prevăzute la articolul 3. Prelevarea se distribuie între producătorii care au contribuit la această depășire.

În conformitate cu o decizie a statului membru, contribuția producătorilor la plata prelevării se stabilește, după ce cantitățile de referință neutilizate sunt sau nu sunt realocate, fie la nivelul cumpărătorului, în funcție de surplusul rămas după ce cantitățile de referință nefolosite au fost alocate proporțional cu cantitățile de referință de care dispune fiecare producător, fie la nivel național prin surplusul peste cantitatea de referință de care dispune fiecare producător.

(2) În ceea ce privește livrările, înaintea unei anumite date și în conformitate cu normele de aplicare care urmează să fie stabilite, cumpărătorul care datorează prelevarea plătește organismului competent al statului membru suma necesară, pe care o reține apoi din prețul laptelui plătit producătorilor care datorează prelevarea sau, în lipsă, o percepe prin orice mijloc adecvat.

[…]

Atunci când cantitățile livrate de un producător depășesc cantitatea sa de referință, cumpărătorul este autorizat, prin intermediul unui avans din prelevarea datorată, în conformitate cu normele de aplicare stabilite de statul membru, să rețină o sumă din prețul laptelui pentru orice livrare efectuată de către producătorul respectiv peste cantitatea sa de referință.

(3) În ceea ce privește vânzările directe, producătorul plătește prelevarea datorată organismului competent al statului membru, înaintea unei anumite date și în conformitate cu modalități care urmează să fie stabilite.

(4) Atunci când este datorată prelevarea și suma percepută este mai mare decât prelevarea respectivă, statul membru poate să utilizeze surplusul pentru finanțarea măsurilor menționate la articolul 8 prima liniuță și/sau să îl redistribuie producătorilor care se încadrează în categoriile prioritare stabilite de statul membru pe baza unor criterii obiective care urmează să fie determinate sau care sunt afectați de o situație excepțională care rezultă dintr-o dispoziție națională care nu are legătură cu acest sistem.” [traducere neoficială]

Regulamentul nr. 1392/2001

6 Potrivit considerentului (6) al Regulamentului nr. 1392/2001:

„În conformitate cu articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul (CEE) nr. 3950/92, Comisiei îi revine sarcina de a stabili criteriile în temeiul cărora categoriile prioritare de producători pot beneficia de o rambursare a prelevării, în cazul în care statul membru a ales să nu realoce pe teritoriul său în întregime cantitățile neutilizate. Numai în cazul în care astfel de criterii nu pot fi pe deplin aplicate într-un stat membru, acesta din urmă poate fi autorizat să stabilească alte criterii, în consultare cu Comisia.” [traducere neoficială]

7 Articolul 9 din Regulamentul nr. 1392/2001 are următorul cuprins:

„(1) Dacă este cazul, statele membre stabilesc categoriile prioritare de producători prevăzute la articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul (CEE) nr. 3950/92 în funcție de unul sau mai multe criterii obiective menționate în continuare, în ordinea priorității:

(a) recunoașterea oficială de către autoritatea competentă din statul membru a perceperii nejustificate a întregii prelevări sau a unei părți din prelevare;

(b) situația geografică a exploatației agricole, în principal a zonelor de munte […]

(c) densitatea maximă a șeptelului din exploatația agricolă în vederea creșterii intensive;

(d) procentul de depășire a cantității individuale de referință;

(e) cantitatea de referință a producătorului.

(2) În cazul în care resursele financiare disponibile pentru o perioadă dată nu se utilizează în totalitate după aplicarea criteriilor enunțate la alineatul (1), statul membru adoptă alte criterii obiective după consultarea Comisiei.” [traducere neoficială]

Dreptul italian

8 În conformitate cu articolul 5 alineatele 1 și 2 din decreto-legge n. 49, recante riforma della normativa in tema di applicazione del prelievo supplementare nel settore del latte e dei prodotti lattiero-caseari (Decretul-lege nr. 49 privind reforma reglementării referitoare la aplicarea prelevării suplimentare în sectorul laptelui și al produselor lactate) din 28 martie 2003, aprobat cu modificări prin Legea nr. 119 din 30 mai 2003 (GURI nr. 124, din 30 mai 2003, denumit în continuare „Legea nr. 119/2003”):

„1. În luna următoare celei de referință, cumpărătorii transmit regiunilor și provinciilor autonome care i-au recunoscut datele rezultate din actualizarea registrului lunar ținut potrivit articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1392/2001, inclusiv în cazul în care nu au ridicat lapte. Cumpărătorii rețin prelevarea suplimentară, calculată potrivit dispozițiilor articolului 1 din Regulamentul nr. 3950/92, cu modificările ulterioare, aferentă laptelui livrat cu depășirea cantității individuale de referință alocate fiecărui cedent, ținând seama de modificările intervenite în cursul perioadei. […]

2. În următoarele 30 de zile de la data de expirare a termenului prevăzut la alineatul 1, fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 10 alineatele 27-32, cumpărătorii efectuează plata sumelor reținute în contul curent special deschis la trezorierul AGEA […].”

9 Articolul 9 din Legea nr. 119/2003, referitor la restituirea prelevării excedentare, prevede:

„1. La încheierea fiecărei perioade, AGEA:

a) contabilizează livrările de lapte efectuate și prelevarea totală plătită de cumpărători în temeiul obligațiilor prevăzute la articolul 5;

b) calculează prelevarea totală la nivel național pe excedentul de producție, aplicată livrărilor, datorată Uniunii Europene;

c) calculează cuantumul prelevării excedentare.

[…]

3. Cuantumul prevăzut la alineatul 1 litera c), din care se scade suma prevăzută la alineatul 2, este repartizat între producătorii titulari de cote care au plătit prelevarea, conform următoarelor criterii și în următoarea ordine:

a) între cei în privința cărora rezultă că prelevarea aplicată a fost percepută, în tot sau în parte, în mod nejustificat sau, indiferent de situație, nu mai este datorată;

b) între proprietarii de exploatații agricole situate în zone de munte […]

c) între proprietarii de exploatații agricole situate în zone defavorizate […]

c bis) între cei cărora, în temeiul unei decizii adoptate de autoritatea sanitară competentă, li s-a interzis deplasarea animalelor în zone afectate de boli infecțioase răspândite, timp de cel puțin 90 de zile în cursul unei perioade de comercializare, și care, pentru acest motiv, au fost constrânși să

producă o cantitate mai mare, până la un nivel maxim de 20 % din cantitatea de referință atribuită. […]

4. În cazul în care restituirile menționate nu epuizează disponibilitățile cuantumului prevăzut la alineatul 3, suma rămasă este repartizată între producătorii titulari de cote care au plătit prelevarea, cu excluderea celor care au depășit cu peste 100 % cantitatea lor individuală de referință, conform următoarelor criterii și în următoarea ordine […]."

10 Articolul 2 alineatul 3 din decreto-legge n. 157, recante disposizioni urgenti per l'etichettatura di alcuni prodotti agroalimentari, nonché in materia di agricoltura e pesca (Decretul-lege nr. 157 privind măsuri urgente pentru etichetarea unor produse agroalimentare, precum și în domeniul agriculturii și al pescuitului) din 24 iunie 2004 (GURI nr. 147 din 25 iunie 2004, denumit în continuare „Decretul-lege nr. 157/2004") prevede:

„Potrivit articolului 9 [din Legea nr. 119/2003], prelevarea excedentară plătită lunar de producătorii care și-au îndeplinit obligațiile de plată este restituită producătorilor respectivi. La încheierea acestei operațiuni, în cazul în care rezultă că suma totală rămasă din prelevarea imputată care trebuie efectuată este mai mare decât prelevarea datorată Uniunii Europene majorată cu 5 %, AGEA procedează la anularea prelevării excedentare imputate producătorilor care încă nu au efectuat plățile lunare, aplicând criteriile de prioritate prevăzute la alineatele 3 și 4 ale aceluiași articol 9, fără a aduce atingere sancțiunilor prevăzute la articolul 5 alineatul 5 din același decret-lege."

Litigiul principal și întrebările preliminare

11 În perioada de referință, reclamanții din litigiul principal nu au respectat reglementarea italiană aplicabilă întrucât, pe de o parte, primul cumpărător nu a efectuat reținerea și plata lunară a prelevării suplimentare și, pe de altă parte, producătorii nu și-au îndeplinit astfel obligația de plată în sensul articolului 9 alineatul 3 din Legea nr. 119/2003 și al articolului 2 alineatul 3 din Decretul-lege nr. 157/2004.

12 La data de 28 iulie 2004, AGEA i-a trimis primului cumpărător o notificare privind cotele de lapte și prelevarea suplimentară pentru perioada de referință.

13 Această notificare preciza în special că AGEA aplicase articolul 2 alineatul 3 din Decretul-lege nr. 157/2004, potrivit căruia prelevarea excedentară plătită lunar de producătorii care și-au îndeplinit obligațiile de plată trebuia restituită producătorilor respectivi, și că, în cazul în care rezulta, la încheierea acestei operațiuni, că suma totală rămasă din prelevarea imputată care trebuia efectuată era mai mare decât prelevarea datorată Uniunii, majorată cu 5 %, AGEA urma să nu solicite prelevarea excedentară imputată producătorilor care încă nu efectuaseră plățile lunare, aplicând criteriile de prioritate prevăzute la articolul 9 alineatele 3 și 4 din Legea nr. 119/2003.

14 În anexa la această notificare, AGEA a inclus o fișă care enumera, pentru perioada de referință, pentru fiecare producător în parte, sumele deja plătite și confirmate, precum și sumele care trebuiau rambursate, calculate în temeiul articolului 9 alineatele 3 și 4 din Legea nr. 119/2003. AGEA preciza de asemenea că întreprinderea cumpărătoare avea obligația de a restitui producătorilor în cauză sumele rambursate și de a achita, în locul producătorilor, sumele datorate și indicate în fișa sus-menționată.

15 Printr-o acțiune formulată la Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Tribunalul Administrativ Regional din Lazio, Italia), apelanții din litigiul principal au solicitat anularea notificării menționate susținând în special că obligația de prelevare lunară, care revine cumpărătorului, potrivit articolului 5 alineatul (1) din Legea nr. 119/2003, și criteriul de prioritate în distribuirea prelevării excedentare, care favorizează producătorii care și-au îndeplinit obligațiile de plată și care este prevăzut la articolul 9 alineatul 3 din Legea nr. 119/2003, precum și la articolul 2 alineatul 3 din Decretul-lege nr. 157/2004, sunt contrare articolului 2 alineatul (2) al treilea paragraf și alineatului (4) din Regulamentul nr. 3950/92.

16 Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Tribunalul Administrativ Regional din Lazio) a respins acțiunea.

17 Sesizată cu apel de apelanții din litigiul principal, printr-o hotărâre nedefinitivă din 11 decembrie 2017, instanța de trimitere a admis în parte ca fiind fondate obiecțiile formulate în apel, statuând în special că obligația prevăzută la articolul 5 alineatul 1 din Legea nr. 119/2003 nu s-ar putea aplica perioadei cuprinse între lunile ianuarie și martie 2004, dată fiind incompatibilitatea sa cu articolul 2 alineatul (2) din Regulamentul nr. 3950/92.

18 Cu toate acestea, instanța de trimitere ridică problema consecințelor acestei constatări a incompatibilității dintre reglementarea națională și dreptul Uniunii în ceea ce privește drepturile și obligațiile producătorilor care nu s-au conformat cu respectiva reglementare națională.

19 În aceste condiții, Consiglio di Stato (Consiliul de Stat, Italia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Într-o situație precum cea descrisă și care face obiectul litigiului principal, dreptul Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că neconformitatea unei reglementări a unui stat membru cu articolul 2 alineatul (2) al treilea paragraf din Regulamentul nr. 3950/92 determină, drept consecință, inexistența obligației producătorilor de a plăti prelevarea suplimentară atunci când sunt îndeplinite condițiile stabilite de același regulament?

2) Într-o situație precum cea descrisă și care face obiectul litigiului principal, dreptul Uniunii Europene, în special principiul general al protecției încrederii legitime, trebuie interpretat în sensul că nu poate fi protejată încrederea unor persoane care au respectat o obligație prevăzută de un stat membru și care au beneficiat de efectele legate de respectarea obligației menționate în cazul în care a rezultat că această obligație este contrară dreptului Uniunii Europene?

3) Într-o situație precum cea descrisă și care face obiectul litigiului principal, articolul 9 din Regulamentul nr. 1392/2001 și noțiunea de «categorie prioritară» în sensul dreptului Uniunii se opun unei dispoziții a unui stat membru, cum este articolul 2 alineatul 3 din Decretul-lege nr. 157/2004 adoptat de Republica Italiană, care prevede modalități diferențiate de restituire a prelevării suplimentare excedentare, făcând distincție, în ceea ce privește perioadele și modalitățile de restituire, între producătorii care au avut încredere în obligația de respectare a unei dispoziții naționale despre care s-a constatat că este contrară dreptului Uniunii și producătorii care nu au respectat această dispoziție?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

20 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 din Regulamentul nr. 3950/92 trebuie interpretat în sensul că o constatare a incompatibilității cu această dispoziție a reglementării naționale privind modalitățile de colectare a prelevării suplimentare de către cumpărător de la producători implică faptul că producătorii cărora li se aplică această reglementare nu mai datorează această prelevare.

21 În această privință, trebuie amintit că mecanismul de colectare a prelevării suplimentare instituit prin Regulamentul nr. 3950/92 se întemeiază pe distincția dintre vânzările directe de lapte pentru consum și livrările de lapte către un cumpărător (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 ianuarie 2004, Penycoed, C-230/01, EU:C:2004:20, punctul 28).

22 Astfel, în ipoteza vânzărilor directe, producătorul are obligația de a plăti direct prelevarea datorată organismului competent al statului membru, conform articolului 2 alineatul (3) din acest regulament (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 ianuarie 2004, Penycoed, C-230/01, EU:C:2004:20, punctul 29).

23 În schimb, în ceea ce privește livrările, îi revine cumpărătorului, care este, astfel cum rezultă din al optulea considerent al regulamentului menționat, cel mai în măsură să asigure colectarea prelevării de la producători, obligația de a plăti această prelevare organismului respectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 ianuarie 2004, Penycoed, C-230/01, EU:C:2004:20, punctul 29).

24 În acest scop rezultă, din articolul 2 alineatul (2) primul și al treilea paragraf din același regulament, că cumpărătorul dispune de posibilitatea de a reține din prețul laptelui plătit unui producător suma datorată de producătorul în cauză cu titlu de prelevare suplimentară și că, în cazul în care nu utilizează această posibilitate, cumpărătorul poate colecta această sumă prin orice alte mijloace corespunzătoare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 aprilie 1999, Consorzio Caseifici dell'Altopiano di Asiago, C-288/97, EU:C:1999:214, punctul 32).

25 În aceste condiții, independent de aceste reguli specifice, referitoare la modalitățile de colectare a prelevării de către cumpărător de la producători, producătorul datorează în continuare, în orice situație, această prelevare

26 Astfel, articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 3950/92 prevede că prelevarea suplimentară stabilită la articolul 1 din acest regulament este repartizată între producătorii care au contribuit la depășirea cantităților de referință. De asemenea, al șaselea considerent al acestui regulament precizează că, dacă se depășește oricare dintre cantitățile globale, producătorii care au contribuit la această depășire trebuie să plătească prelevarea.

27 Reiese din cuprinsul articolului 2 alineatul (1) coroborat cu al optulea considerent al regulamentului menționat că producătorul este debitorul obligației de prelevare aferente întregii cantități de lapte comercializate, în măsura în care aceasta depășește fie cantitatea de referință atribuită pentru vânzare directă, fie cea atribuită pentru livrare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 aprilie 1999, Consorzio Caseifici dell'Altopiano di Asiago, C-288/97, EU:C:1999:214, punctul 19).

28 Această imputare a prelevării în sarcina producătorului este, de altfel, legată în mod intrinsec de finalitatea prelevării suplimentare, care constă în special în obligarea producătorilor de lapte la respectarea cantităților de referință care le-au fost atribuite (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 martie 2004, Cooperativa Lattepiù și alții, C-231/00, C-303/00 și C-451/00, EU:C:2004:178, punctul 75, precum și Hotărârea din 24 ianuarie 2018, Comisia/Italia, C-433/15, EU:C:2018:31, punctul 62).

29 Prin urmare, deși, în ceea ce privește livrările, cumpărătorul este cel obligat să plătească prelevarea, totuși, atât în cazul de față, cât și în cel al vânzărilor directe, prelevarea este în sarcina producătorilor și poate fi, în plus, în anumite condiții, recuperată direct de la aceștia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 ianuarie 2004, Penycoed, C-230/01, EU:C:2004:20, punctele 28, 38 și 39).

30 În consecință, incompatibilitatea, constatată de instanța de trimitere, cu articolul 2 alineatul (2) al Regulamentului nr. 3950/92 a reglementării naționale privind modalitățile de colectare de către cumpărător a prelevării suplimentare de la producători, nu îi poate exonera pe aceștia de obligația de a plăti prelevarea menționată, care le este impusă în orice situație la articolul 2 alineatul (1) din acest regulament.

31 Dimpotrivă, această incompatibilitate implică, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 50 din concluzii, doar faptul că reglementarea națională în discuție trebuie înlăturată, iar cumpărătorul trebuie să poată colecta sumele de la producători „prin orice mijloc adecvat”, conform articolului 2 alineatul (2) primul paragraf din regulamentul menționat.

32 În consecință, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 2 din Regulamentul nr. 3950/92 trebuie interpretat în sensul că o constatare a incompatibilității cu această dispoziție a reglementării naționale, privind modalitățile de colectare a prelevării suplimentare de către cumpărător de la producători, nu implică faptul că producătorii cărora li se aplică această reglementare nu mai datorează această prelevare.

Cu privire la a treia întrebare

33 Prin intermediul celei de a treia întrebări, care este necesar să fie examinată în al doilea rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul nr. 3950/92 coroborat cu articolul 9 din Regulamentul nr. 1392/2001 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede că de restituirea prelevării suplimentare excedentare trebuie să beneficieze cu prioritate producătorii care, în temeiul unei dispoziții de drept național incompatibile cu articolul 2 alineatul (2) din Regulamentul nr. 3950/92 și-au respectat obligația de plată lunară.

34 Reiese din cuprinsul articolului 2 alineatul (4) din Regulamentul nr. 3950/92 că un stat membru poate, atunci când prelevarea este datorată și suma percepută este mai mare decât prelevarea respectivă, să decidă rambursarea prelevării excedentare producătorilor care se încadrează în categoriile prioritare stabilite de statul membru, pe baza unor criterii obiective care urmează să fie determinate, sau care sunt afectați de o situație excepțională ce decurge dintr-o dispoziție națională care nu are nicio legătură cu sistemul prelevării suplimentare în sectorul produselor lactate.

35 Condițiile de aplicare a acestei dispoziții sunt precizate la articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul 1392/2001, care prevede că, dacă este cazul, statele membre stabilesc categoriile prioritare prevăzute la articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul nr. 3950/92 în funcție de unul sau mai multe dintre cele cinci criterii obiective enumerate de dispoziția menționată, în ordinea priorității.

36 În plus, articolul 9 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1392/2001 prevede că, în cazul în care resursele financiare disponibile nu se utilizează în totalitate după aplicarea acestor criterii, statul membru adoptă alte criterii obiective după consultarea Comisiei.

37 Considerentul (6) al acestui regulament precizează în plus că numai în cazul în care criteriile prevăzute la articolul 9 alineatul (1) din regulamentul menționat nu pot fi pe deplin aplicate într-un stat membru, acesta din urmă poate fi autorizat să stabilească alte criterii.

38 Rezultă că, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 71 din concluzii, criteriile prevăzute la articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1392/2001 sunt exhaustive și statele membre nu pot adăuga criterii suplimentare decât în cazul în care resursele financiare disponibile pentru o anumită perioadă nu sunt utilizate în totalitate după aplicarea acestor criterii, în ordinea priorității.

39 Or, niciunul dintre criteriile enumerate la articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1392/2001 nu menționează respectarea unei obligații de plată lunară de către producătorul în cauză.

40 În aceste condiții, un stat membru nu poate realiza în mod valabil restituirea surplusului prin acordarea priorității la rambursare producătorilor care și-au îndeplinit această obligație.

41 Astfel, o asemenea practică ar face ca producătorii care și-au îndeplinit obligația de plată lunară să devină o categorie prioritară, în sensul articolului 2 alineatul (4) din Regulamentul nr. 3950/92, pe baza unui criteriu aplicat în locul celor prevăzute la articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1392/2001 și fără ca un criteriu suplimentar să fi putut fi instituit în mod valabil în temeiul articolului 9 alineatul (2) din acest regulament.

42 Într-o astfel de situație, un producător care ar aparține unei categorii prioritare potrivit unuia dintre criteriile prevăzute la articolul 9 alineatul (1) din regulamentul menționat, fără să își fi îndeplinit însă obligația de plată lunară, nu ar putea astfel beneficia de o reducere a prelevării datorate decât după restituirea către producătorii care și-au îndeplinit această obligație, presupunând că au rămas fonduri disponibile după efectuarea restituirii către aceștia din urmă.

43 În plus, așa cum arată în esență Comisia, plata prelevării, în mod direct sau prin intermediul cumpărătorului care o datorează, constituie, desigur, în principiu, o condiție prealabilă pentru restituirea surplusului. Cu toate acestea, o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal nu se limitează doar să impună o asemenea plată, ci stabilește o ordine de prioritate la restituire care se întemeiază în plus pe respectarea unei reglementări naționale privind modalitățile de colectare a prelevării care este incompatibilă cu articolul 2 alineatul (2) din Regulamentul nr. 3950/92.

44 Pe de altă parte, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 75 din concluzii, producătorii care și-au respectat obligația de plată lunară nu pot fi considerați ca fiind, doar din acest motiv, afectați de o situație excepțională ce decurge dintr-o dispoziție națională care nu are legătură cu sistemul prelevării suplimentare în sectorul produselor lactate, în sensul articolului 2 alineatul (4) din Regulamentul nr. 3950/92.

45 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la a treia întrebare că articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul nr. 3950/92 coroborat cu articolul 9 din Regulamentul nr. 1392/2001 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede că de restituirea prelevării suplimentare excedentare trebuie să beneficieze cu prioritate producătorii care, în temeiul unei dispoziții de drept național incompatibile cu articolul 2 alineatul (2) din Regulamentul nr. 3950/92 și-au respectat obligația de plată lunară.

Cu privire la a doua întrebare

46 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă principiul protecției încrederii legitime trebuie interpretat în sensul că se opune ca, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, suma aferentă prelevării suplimentare datorate de producătorii care nu și-au îndeplinit obligația, prevăzută de reglementarea națională aplicabilă, de plată pe o bază lunară a acestei prelevări, să fie recalculată.

47 Din decizia de trimitere rezultă că, prin această întrebare, instanța de trimitere ridică problema protecției încrederii legitime care trebuie acordată producătorilor care și-au îndeplinit obligația de plată, pe o bază lunară, a prelevării suplimentare. Din această perspectivă, instanța menționată dorește să se determine consecințele pe care este eventual obligată să le deducă în cauza principală din faptul că o repunere în discuție a regulilor care stabilesc ordinea de plată în scopul restituirii prelevării suplimentare excedentare ar implica, în ultimă instanță, recuperarea totală sau parțială a rambursărilor de care au beneficiat acești producători.

48 În această privință și independent de aspectul dacă producătorii care au îndeplinit obligația de plată lunară pot invoca principiul protecției încrederii legitime în vederea contestării unei eventuale recuperări a rambursării prelevării de care aceștia au beneficiat, trebuie să se constate că, în orice caz, acest principiu nu poate avea drept consecință, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, posibilitatea ca autoritățile italiene competente să nu corecteze deciziile incompatibile cu dreptul Uniunii pe care acestea le-au adoptat, prin refuzul de a proceda la o nouă evaluare a drepturilor producătorilor care nu au îndeplinit această obligație.

49 Din moment ce din răspunsul dat la a treia întrebare reiese că tratamentul defavorabil suferit de acești producători se bazează pe aplicarea de către Republica Italiană a unui criteriu adăugat la criteriile obiective enumerate, în mod exhaustiv, la articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1392/2001, fără ca acesta să corespundă, în mod evident, situației prevăzute la articolul 9 alineatul (2) din acest regulament, revine, dimpotrivă, autorităților respective obligația de a recalcula suma aferentă prelevării suplimentare datorate de producătorii respectivi prin înlăturarea dispozițiilor naționale incompatibile cu Regulamentele nr. 3950/92 și nr. 1392/2001.

50 Având în vedere considerațiile precedente, este necesar să se răspundă la doua întrebare că principiul protecției încrederii legitime trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, suma aferentă prelevării suplimentare datorate de producătorii care nu și-au îndeplinit obligația, prevăzută de reglementarea națională aplicabilă, de plată pe o bază lunară a acestei prelevări, să fie recalculată.

Cu privire la cheltuielile de judecată

51 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

1) **Articolul 2 din Regulamentul (CEE) nr. 3950/92 al Consiliului din 28 decembrie 1992 de stabilire a unei prelevări suplimentare în sectorul laptelui și al produselor lactate, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1256/1999 al Consiliului din 17 mai 1999, trebuie interpretat în sensul că constatarea incompatibilității cu această dispoziție a reglementării naționale privind modalitățile de colectare a prelevării suplimentare de către cumpărător de la producători nu implică faptul că producătorii cărora li se aplică această reglementare nu mai datorează această prelevare.**

2) **Articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul nr. 3950/92, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1256/1999, coroborat cu articolul 9 din Regulamentul (CE) nr. 1392/2001 al Comisiei din 9 iulie 2001 de stabilire a normele de aplicare a Regulamentului nr. 3950/92 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede că de restituirea prelevării suplimentare excedentare trebuie să beneficieze cu prioritate producătorii care, în temeiul unei dispoziții de drept național incompatibile cu articolul 2 alineatul (2) din Regulamentul nr. 3950/92, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1256/1999, și-au respectat obligația de plată lunară.**

3) **Principiul protecției încrederii legitime trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, suma aferentă prelevării suplimentare datorate de producătorii care nu și-au îndeplinit obligația, prevăzută de reglementarea națională aplicabilă, de plată pe o bază lunară a acestei prelevări, să fie recalculată.**

Semnături

[i] — Indicatorii din prezentul text au făcut obiectul unei modificări ulterior primei publicări.